

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การศึกษาภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ของญี่ปุ่น ที่สร้างใหม่จากภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ของเกาหลี เรื่อง “My Boss, My Hero”, “Hotelier” และ “Christmas in August” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ อาศัยข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสื่อภาพยนตร์ โดยนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ประเภทเอกสาร

ข้อมูลประเภทเอกสารที่ใช้ในงานวิจัย สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้
หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น
เนื้อเรื่อง บทความ บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ซึ่งตีพิมพ์ และเผยแพร่ทางหนังสือ
วารสาร ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น

ประเภทภาพยนตร์ และวีดิทัศน์

ผลงานที่นำมาศึกษา วิเคราะห์นี้มีทั้งหมด 6 เรื่องด้วยกัน แบ่งเป็นภาพยนตร์ 3 เรื่อง และละครชุดทางโทรทัศน์ 3 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ประเทศเกาหลี

ภาพยนตร์ : “My Boss, My Hero” และ “Christmas in August”

ละครโทรทัศน์ : “Hotelier”

2. ประเทศญี่ปุ่น

ภาพยนตร์ : “Christmas in August”

ละครโทรทัศน์ : “My Boss, My Hero” และ “Hotelier”

3. ประเภทสื่ออินเทอร์เน็ต

ข้อมูลทางเว็บไซต์ ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร
2. ศึกษาจากแหล่งข้อมูลประเภทภาพยนตร์ และวีดิทัศน์
3. การสังเกตการณ์

ผู้วิจัยได้สำรวจความเคลื่อนไหว ชมภาพยนตร์ และเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 โดยเฉพาะในปี 2549-2550 ผู้วิจัยได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษา วิเคราะห์ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่ประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิธีการเล่าเรื่องจากภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ของญี่ปุ่น ที่สร้างใหม่จากภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ของเกาหลี ดังนั้น หน่วยของการวิเคราะห์ที่นำมาพิจารณา คือ องค์ประกอบของเรื่อง (Story Structure) ได้แก่

1. ฉาก (Setting)
2. โครงเรื่อง (Plot)
3. ลักษณะตัวละคร (Character)
4. แก่นของเรื่อง (Theme)

นอกจากนี้ ยังเป็นการวิเคราะห์ลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ญี่ปุ่นที่สร้างขึ้นใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามแนวคิดเรื่องเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดังนี้

1. ลักษณะวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ
2. ลักษณะวัฒนธรรมทางการกระทำ หรือความประพฤติ
3. ลักษณะวัฒนธรรมทางความรู้ และความคิด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมข้อมูล เป็นระยะเวลาแรกที่ผู้วิจัยทำการเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทำวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลประเภทเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา และ ประเภทของภาพยนตร์ญี่ปุ่น เนื้อเรื่องของภาพยนตร์ บทความ

บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ซึ่งตีพิมพ์ และเผยแพร่ทางหนังสือ วารสารทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น โดยผู้วิจัยจะอ่านเอกสารทั้งหมดที่มีเพื่อเป็นพื้นฐานแห่งความเข้าใจ และความรู้เบื้องต้นก่อน

1.2 ข้อมูลประเภทภาพยนตร์ และวีดิทัศน์ อันประกอบไปด้วยภาพยนตร์ที่นำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้จัดซื้อภาพยนตร์ดังกล่าว และชมภาพยนตร์อย่างน้อย 1 รอบ เพื่อเก็บรายละเอียดแบบคร่าว ๆ ให้รู้ถึงโครงเรื่อง (Plot) และทำการพิมพ์ลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นฐานข้อมูล สามารถดึงกลับมาศึกษาวิเคราะห์ได้อีกครั้ง

1.3 ข้อมูลประเภทสื่ออินเทอร์เน็ต อันประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการค้นหาทางเว็บไซต์ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ผู้วิจัยจะรับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แล้วทำความเข้าใจ เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบการศึกษา

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้เข้าใจในประเภทของภาพยนตร์ที่ปรากฏ ผู้วิจัยได้ชมภาพยนตร์แต่ละประเภทเป็นครั้งที่สอง โดยมีขั้นตอนของการศึกษาดังนี้

2.1 แยกแยะรายละเอียด โดยการศึกษาภาพยนตร์แต่ละเรื่องอย่างละเอียด และนำภาพยนตร์แต่ละเรื่องมาแยกองค์ประกอบภายในออกเป็นส่วนย่อย ได้แก่ องค์ประกอบของเนื้อหา และองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมญี่ปุ่น

2.2 หาความสัมพันธ์ หลังจากแยกแยะรายละเอียดของภาพยนตร์แต่ละเรื่องแล้ว ผู้วิจัยจะหาความสัมพันธ์ของแต่ละรายละเอียดที่ได้แยกแยะไว้ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะร่วม และความแตกต่างจากสื่อภาพยนตร์

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 2 มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน และนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาพยนตร์ญี่ปุ่น อาทิ วารสาร เอกสาร จากขั้นตอนที่ 1 มาประกอบบทวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาให้เห็นถึงองค์ประกอบของเรื่องแล้วจึงทำการสรุปประเด็น

หลังจากทำการสรุปผลการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยจะนำสิ่งที่ได้ศึกษามาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งจากชาวญี่ปุ่นซึ่งมีความสนใจงานภาพยนตร์ และทำการอภิปรายผลการวิจัย เพื่อให้พร้อมสำหรับการนำเสนอข้อมูลในลำดับต่อไป

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ นำเสนอในบทที่ 4 ก่อนที่จะสรุปและอภิปรายผลการวิจัยทั้งหมดในบทที่ 5 ในตอนท้ายที่สุด

ข้อสังเกตบางประการ

1. การบันทึกภาพ และเสียงลงในภาพยนตร์ เป็นการตัดสินใจเลือกบันทึกของตัวผู้สร้างภาพยนตร์ อาทิ ผู้ถ่ายภาพยนตร์จะเลือกถ่ายเฉพาะภาพถ่ายบางมุม โดยละเว้นไม่ถ่ายในบางมุม อันเป็นไปตามหลักการทางศิลปะ ด้วยวิธีการเช่นนี้ทำให้ไม่สามารถเก็บ “วัฒนธรรมญี่ปุ่น” ไว้ได้ทั้งหมด ทำให้การวิเคราะห์วัฒนธรรมญี่ปุ่น เลือกเฉพาะส่วนที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนเท่านั้น มิใช่ทั้งหมดของภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์

2. ข้อมูลบางส่วน เช่น เนื้อเรื่อง ภาษาพูด อากัปกริยาท่าทางของตัวละคร หรือแม้แต่เครื่องแต่งกายที่ปรากฏในภาพยนตร์ อาจมิใช่ข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรมญี่ปุ่นทั้งหมด แต่อาจเป็นจินตนาการของผู้สร้างภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ โดยเฉพาะผู้เขียนบท ฝ่ายจัดฉาก และผู้กำกับภาพยนตร์ที่เลือกนำเสนอเข้ามาตามความเข้าใจของผู้สร้างภาพยนตร์เอง หรือเพื่อเสริมแต่งให้ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ดูน่าสนใจ ดังนั้น จึงอาจทำให้วัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์อาจดูไม่สมเหตุสมผลเสียทีเดียวก็ได้